

Van de redactie

De klant is koning

Op 30 april wordt Willem-Alexander onze Koning en krijgt advocaat Arnold Croiset van Uchelen er als rechtsgeleerd raadsman van de Koning(in) een nieuwe cliënt bij. Of de bestuursvoorzitter van Allen & Overy zijn handen vol gaat krijgen aan de nieuwe Oranje-vorst, zal na de inhuldiging in de Nieuwe Kerk blijken. De geschiedenis leert in elk geval dat Willem-Alexanders voorgangers (en hun directe familie) steeds vaker gebruikmaken van juridische bijstand. Het uitgangspunt van koningin Wilhelmina – ‘Wij voeren geen processen’ – is verleden tijd, zo blijkt uit het artikel ‘Koninklijke cliënten’ op pagina 24.

In feite is de rechtsgeleerd raadsman van de vorst vandaag de dag niet anders dan andere advocaten. De wet van vraag en aanbod domineert in toenemende mate de advocatuur en zo zoetjesaan mag iedere klant zich koning noemen. Inderdaad: klant. Cliënt schijnt door steeds meer advocaten ouderwets te worden gevonden. Wat koning klant precies wil? Het artikel ‘De klant van de toekomst’ op pagina 14 schetst de verwachtingen die particulieren en bedrijfsjuristen hebben en vooral gaan krijgen van de advocatuur.

Duidelijk lijkt wel dat niet alle cliënten van vroeger klanten in de toekomst worden. Ondersteund door de techniek regelen ze steeds meer zelf. Bedrijven op hun beurt blijken bovendien zelf advocaten in dienst te kunnen nemen. Verzekeraar Nationale-Nederlanden maakte van externe advocaten werknemers en dat bevalt zo goed dat ze nog meer advocaten in dienst willen nemen, zie ‘Het blijft niet bij tien advocaten’ op pagina 22.

Wie de toekomst niet wil afwachten om zich klantvriendelijk op te stellen, kan alvast zijn deuren opengooien voor een inloopspreekuur. Collega’s geven er op pagina 50, in het artikel ‘Spreekuur als strategie’, hoog over op. Zou de nieuwe Koning ook zomaar bij Arnold Croiset van Uchelen binnenwandelen? De raadsman praat in media niet over dat soort zaken, dat is per slot van rekening vast niet in het belang van zijn koninklijke cliënt, pardon klant.

Robert Stiphout

Afluisteren in de bak

Foto: ANP

Muurtekening naast telefoon in Scheveningse gevangenis.

Sabine Droogleever Fortuyn

Voor gevangenen die met hun advocaten willen bellen zonder dat telefoongesprekken worden opgenomen, hebben gevangenisdirecteuren maatregelen moeten treffen. Dit was nodig na een uitspraak die het opnemen verbood. Het gaat om tussentijdse oplossingen omdat de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en de Nederlandse Orde van Advocaten nog aan een centraal systeem van nummerherkenning werken.

De maatregelen die moeten voorkomen dat telefoongesprekken tussen gevangenen en advocaten worden opgenomen, verschillen per inrichting. Zo kunnen gedetineerden bellen met speci-

ale advocatentelefoons. Daarnaast wordt er in sommige gevangnissen een ‘witte lijst’ aangelegd met telefoonnummers van advocaten. Zodra een gedetineerde belt met een advocaat slaat de opnameapparatuur af. Gevangenen worden actief over deze mogelijkheden geïnformeerd. Dat laat woordvoerder van het ministerie van Veiligheid en Justitie, Jochgem van Opstal weten. Het gaat om tijdelijke oplossingen tot het centraal systeem voor nummerherkenning er is.

Het was de beroepscommissie van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) die op 29 oktober 2012 het opnemen van gesprekken tussen gedetineerden en advocaten verbood. Advocaten zijn per slot van reke-

Citaat

‘Een man met een bijzonder verhaal werd een nummer in een computer’

Nationale ombudsman Alexander Brenninkmeijer reageert op de zelfmoord van de Rus Aleksandr Dolmatov, 15 april 2013 (NRC Next)

ning geheimhouders. Ook oordeelde de raad dat gesprekken tussen gedetineerden en niet-geheimhouders niet standaard mogen worden opgenomen. De directeur van een inrichting moet voorafgaand daaraan afwegen of opnemen noodzakelijk is voor het handhaven van de veiligheid.

In strijd met de uitspraak worden telefoongesprekken met niet-geheimhouders vanuit gevangenissen en huizen van bewaring nog steeds automatisch opgenomen. De telefoons zijn aangesloten op een systeem van het bedrijf Telio waarop opnameapparatuur is bevestigd. Tijdens een algemeen overleg op 7 februari kondigde staatssecretaris van Veiligheid en Justitie Fred Teeven (VVD) aan 'zo snel mogelijk, naar ik hoop voor het begin van de zomer,' te komen met een beleidskader waarin directeuren van gevangenissen per inrichting vooraf aangeven of opnemen noodzakelijk is.

Ordebericht

Korting op jaarcongres

Op vrijdag 27 september heeft in Theater Spant! in Bussum het jaarcongres 2013 plaats van de Nederlandse Orde van Advocaten. Het congres begint om 12.00 uur.

Met:

- Dekenrede door Walter Hendriksen, aankomend algemeen deken.
- Slotdebat met onder andere Wim Anker (Anker & Anker Strafrechtadvocaten), Frank de Grave (voorzitter van de Orde van Medisch Specialisten).
- Vakinhoudelijke sessies door specialisatieverenigingen.

Let op:

- **vroeboekorting tot 1 juni** 135 euro (ex. btw);
- **combitarief advocaat + stagiaire** 200 euro (ex. btw).
- Aanmelden via <http://www.jaarcongres.advocatenorde.nl>.

Van de deken

Unit Financieel Toezicht Advocatuur van start

Jan Loorbach

Alweer een jaar geleden is door de Nederlandse Orde van Advocaten het voornemen ontwikkeld om het toezicht op de financiële integriteit binnen de advocatuur concreter en intensiever te maken. Dat vloeide logisch voort uit zowel voortschrijdend inzicht binnen onze eigen beroepsgroep als uit opvattingen in de politiek en het brede maatschappelijke veld; en die staan natuurlijk voortdurend onder elkaars invloed.

Meegaan met je tijd betekent niet dat het toezicht in vroeger tijden tekortschoot. En net zomin wordt vandaag voor de toekomst de dynamiek van opvattingen over het toezicht ten volle en definitief geadresseerd met de invoering van de Unit Financieel Toezicht Advocatuur. Toch is de conversie van voornemen naar uitvoering door het van start gaan van Unit FTA per 1 april 2013 een markante gebeurtenis. En daardoor beantwoorden we zeker weer heel veel meer aan de eisen die vandaag de dag gelden.

De unit heeft een beoogde formatie van vier financieel deskundigen.

Zij zal vooral functioneren door de lokale toezichthouders (de deken) als hulppersoon bij te staan in hun steeds proactiever en steeds meer ook op de financiële integriteit gerichte (en geharmoniseerde) toezicht.

Het is voor het behoud van ons onafhankelijke toezicht van belang dat we deze stevige stap zetten. In maart kwam het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum met de 'Vierde monitor georganiseerde criminaliteit'. De intergouvernementele organisatie Financial Action Task Force (FATF) kijkt al evenzeer

nauwkeurig naar financiële integriteit in Nederland. In die rapportages komt, met een soms irritante vaagheid, de advocaat met bedenkelijke regelmaat langs. Nu eens omdat er wordt getheoretiseerd over het belang dat de criminaliteit kan hebben bij het inschakelen van een advocaat, dan weer met geanonimiseerde, maar wel concrete voorbeelden van mogelijke verwijtbare betrokkenheid van advocaten.

Wanneer er sprake is van 'betrokkenheid in enge zin' gaat het eigenlijk al om een strafbare deelnemingsvorm. Dat is in de voorbije jaren te vaak voorgevallen. Als men spreekt over 'betrokkenheid in ruimere zin' gaat het juist niet om eigen strafbaar gedrag, maar bijvoorbeeld om adviezen over de grens tussen strafbaar en niet-strafbaar van wat de cliënt wil ondernemen. Dat is soms juist wel respectabel advocatenwerk, zou ik zeggen.

De rapportages zijn nogal vaag dus, maar toch verontrustend en op onderdelen ook concreet genoeg om een specifieke rechtvaardiging voor ons geïntensiverde toezicht te geven. Tegelijkertijd moet dat aangescherpte financiële toezicht niet de illusie oproepen dat toezicht een sluitende garantie is voor gans het vaderland om elke betrokkenheid bij strafbaar gedrag van alle advocaten bij voorbaat uit te sluiten.

Intussen illustreert het actief worden van de Unit FTA dat wij onze eigen integriteitsbewaking serieus nemen, dat we daarvoor accepteren dat van advocaten een nog weer verhoogde mate van *accountability* wordt gevergd en dat we een zeer substantieel extra budget hebben willen creëren om dit waar te maken.

Wij nemen onszelf dus serieus. Nu de politiek nog.